

Aan de colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten Ameland, Dantumadiel, De Fryske Marren, Harlingen, Heerenveen, Leeuwarden, Noardeast-Fryslân, Ooststellingwerf, Opsterland, Schiermonnikoog, Smallingerland, Súdwest-Fryslân, Terschelling, Tytsjerksteradiel, Vlieland, Waadhoeke en Weststellingwerf

Buitenpost, 10 april 2025

Betreft: Zienswijze op de Ontwerp Centrumgemeenteregeling Huisvestingsverordening Urgent Woningzoekenden Fryslân

Geachte leden van de colleges van burgemeester en wethouders,

Met de actielijnen van het rijksprogramma 'Een thuis voor iedereen' als uitgangspunt hebben de Friese gemeenten gekozen voor samenwerking om zo tot een regionale urgentieregeling te komen. Daarmee lopen zij vooruit op een toekomstige wettelijke verplichting.

Op dit moment ligt het ontwerp van de 'Centrumgemeenteregeling samenwerking inzake de Huisvestings-verordening urgent woningzoekenden Fryslân (urgentieverordening)' aan de gemeenteraden in Fryslân voor. Dit lijkt ons daarom hét aangewezen moment om als gemeenteraad kritisch naar zowel de ontwerpregeling als naar het ontwerp van de uiteindelijke provinciebrede urgentieverordening te kijken.

Aldus komt de gemeenteraad van Achtkarspelen tot de navolgende zienswijze.

1. Voor de gemeenteraad van Achtkarspelen geldt het uitgangspunt, dat het geld dat het rijk voor de uitvoering van de toekomstige wettelijke verplichting ter beschikking van de deelnemende gemeenten stelt in beginsel leidend moet zijn, aangevuld met bestaande middelen uit andere wetten of regelingen. De uitvoering van bestaande regelingen gaat immers ook over naar de beoogde centrumgemeente. Juist de verwachte efficiëntie c.q. schaalvoordelen maken dit uitgangspunt realistisch. Daarom moet het vertrekpunt zijn dat het een en ander de deelnemende gemeenten geen éxtra geld gaat kosten, bóvenop de bijdrage van het Rijk en de huidige uitgaven. De beoogde projectorganisatie moet daarop worden afgestemd.
2. We dringen erop aan dat de volgende evaluaties tijdig – en voor de eerste keer uiterlijk 14 maanden na aanvang – plaatsvinden:
 - a. Een evaluatie van de benutting van het 1/3 deel (het te reserveren deel) van de beschikbare sociale huurwoningen voor de doelgroepen uit de urgentieverordening. Daarbij gaan we er vanuit dat beschikbare sociale huurwoningen, waarvoor – op het beslismoment voor toewijzing – géén belangstelling is vanuit de 'urgenten', kunnen worden toegevoegd aan het 2/3 deel, en kunnen worden toegewezen aan overige woningzoekenden.
 - b. Een tijdige evaluatie ten aanzien van de kostenverdeling c.q. -toedeling. Die vindt primair plaats aan de hand van het inwonertal van de gemeente. Feitelijk worden de kosten van de projectorganisatie echter bepaald door het aantal behandelde aanvragen en uiteindelijke vergunningverleningen per gemeente. Daarom zijn die cijfers in onze ogen eveneens relevant.
 - c. Een tijdige financiële evaluatie, ook met het oog op de feitelijke bijdrage die het Rijk in de kosten zal gaan leveren. Neemt het Rijk inderdaad 2/3 deel van de kosten voor zijn rekening, of wordt het meer of onverhoopt minder? Door een en ander tijdig in beeld te brengen kan daarop adequaat worden geacteerd.
3. Verder vinden wij het belangrijk dat de deelnemende gemeenten de gelegenheid krijgen om op basis van de genoemde evaluaties, binnen drie maanden nadat die met de gemeenten zijn gedeeld, kunnen besluiten om uit te treden, waarbij niet de reguliere uittredesom, maar een gereduceerd bedrag van toepassing is.

Door middel van de centrumregeling mandateren de deelnemende gemeenten de uitvoering van de later dit jaar vast te stellen Huisvestingsverordening urgent woningzoekenden Fryslân (urgentieverordening) aan de centrumgemeente. De bevoegdheid en daarmee de verantwoordelijkheid blijft echter bij de deelnemende gemeenten.

Artikel 4 van het ontwerp van de centrumregeling geeft ons aanleiding om op te merken dat beleidsmatige en inhoudelijke keuzes uitsluitend door de deelnemende gemeenten vanuit hun bevoegdheid en verantwoordelijkheid worden gemaakt. De centrumgemeente kan niet eenzijdig het aldus gezamenlijk vastgestelde beleid wijzigen.

Tenslotte hechten wij er waarde aan op te merken dat er – ánders dan er in de tekst van het concept van de centrumregeling staat vermeld – nog géén sprake is van een wettelijke verplichting. Het voorstel van de Wet versterking regie volkshuisvesting ligt al langere tijd bij de Tweede Kamer. Er is nog geen zicht op wanneer de wet een feit zal worden, wanneer die in werking zal treden, wat die definitief aan regelgeving en verplichtingen zal bevatten, en óf, en zo ja, welk budget het Rijk de gemeenten voor de uitvoering ervan beschikbaar zal stellen.

Daarbij geldt voor de gemeenteraad van Achtkarspelen: “geen knaken – geen taken”.

Wij verzoeken u de genoemde aandachtspunten op te nemen in de definitieve regeling en zien uw reactie hierop met belangstelling tegemoet.

Namens de gemeenteraad van Achtkarspelen,

De griffier,

De voorzitter,

Dhr. G.J. Andringa

Dhr. J.D. de Vries MSc